BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 271 Marți 3 Octombrie 1939
8 Pagini . P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Cifre îmbucurătoare

Economia națională se înfățișează sub diferite aspecte în condițiuni mai mult decât satisfăcătoare.

Astfel, exportul de vite în ultimele 8 luni s'a ridicat la 68.180 oi și miei, 121.690 porci, 36.253 vite cornute, 1.299 cai, iar în ce privește grăsimea, cantitatea eșită din țară este de 935.160 kilograme.

S'au primit în timpul din urmă cereri de produse românești din mai multe țări. In Turcia, urmează să se trimită tuburi de neon, neon gaz, transformatori pentru neon. In Italia, făină de oase crude, cenușe de coarne, îngrășăminte organice de origină animală, vegetală sau mixtă. In Anglia, conserve de păsări și de vacă, articole de piele și de carton. In Franța, pește uscat, pastramă, conserve de pește, sare fină, zarzavaturi uscate, mături. In Boemia și Moravia, trestie pentru construcții, cânepă, pește proaspăt, conservat și afumat, icre. In Elveția, lemn de stejar și brad pentru tâmplărie, hârtie fină pentru localuri de consumație, scobitori. Din afară de Europa, s'au cerut pentru Australia articole țărănești, țesături și olărie, usturoi pentru Cuba.

In ce privește cerealele, datorită împrejurărilor în curs prețurile au înregistrat urcări simțitoare. Chiar pentru grâul de 75 kilograme, s'au oferit 55.000 lei de vagon, cel de 73 realizând 45.000. Secara evoluează între 39.000 și 40.000 lei vagonul. Fasolea, al cărei preț era foarte sus din cauza recoltei neabundente, a săltat cu 2.000 lei la vagon. Prețurile porumbului variază între 33.000 și 35.000 lei vagonul. Orzul plătit în devize capătă 3,54 dolari și 92 franci belgieni pentru suta de kilograme.

In materie financiară, cu toate greutățile prelungite, investițiile de capitaluri cresc. Un exemplu. Societățile anonime, cari erau în 1925 în număr de 2.440, sunt astăzi în număr de 3.169. Iar capitalurile lor au sporit dela 27 miliarde lei la 31 miliarde lei. După „Buletinul Conjuncturii Economiei Românești", dintre aceste societăți sunt 1.186 industriale, 1.017 comerciale, 832 bancare, 76 asigurări și diverse.

Faptul că depuneri spre fructificare continuă și la Casa de depuneri și la bănci formează și el un element de apreciere în sens favorabil pentru starea de azi și pentru cea eventuală a economiei generale.

—oxo❖oxo—

Reichstagul a fost convocat

Berlin, 30 (Rador). — Reichstagul german a fost convocat pentru săptămâna viitoare.

Data precisă a intrunirii nu este încă precizată. Ordinea de zi a ședinței prevede o declarație din partea guvernului.

DUPĂ ACORDUL DELA MOSCOVA

de I. LUGOSIANU

Rareori observatorii evenimentelor internaționale vor fi avut prilejul să constate dealungul istoriei diplomatice o situație mai puțin clară și mai contradictorie decât cea de astăzi.

Acum câteva zile, cu ocazia intervenției în Polonia, guvernul sovietic își preciza poziția față de toate Statele europene, dându-le asigurări de neutralitate. Uniunea Sovietică nu era deci beligerantă, deși ocupa o parte din Polonia. Era neutră, în raporturile cu beligeranții actuali. Mai mult decât o misiune militară, ea își atribuia în Polonia o misiune politică. Anglia și Franța pe de altă parte se abțineau de a lua oficial atitudine față de această situație, deși Polonia este unul din obiectivele războiului și conflictul actual a isbucnit direct în baza pactelor de asistență ale Poloniei.

Acordurile dela Moscova sporesc totuși extinderea colaborării germano-sovietice prin împărțirea Poloniei, prin intensificarea schimburilor comerciale și prin declarația comună, care tinde la încetarea ostilităților pe frontul apusean, făcând, în cazul contrar, Puterile occidentale răspunzătoare de continuarea războiului și prevăzând „consultații comune cu privire la măsurile necesare". Deși, în general, se înlătură, la Paris și la Londra, ipoteza unei alianțe militare între Soviete și Reich, d. Ribbentrop, în declarațiile făcute ziariștilor, înainte de a părăsi Moscova, a vorbit ca și cum o hotărâre comună ar fi fost luată, pentru cazul continuării războiului: „Dacă totuși atâtătorii la război vor continua să aibă cuvânt hotărâtor în acele țări — a spus d-sa vorbind de Anglia și Franța — Germania și Sovietele vor ști să-i pună la locul lor".

Cu toate acestea în aceiași zi o telegramă oficioasă franceză, raportând rezultatele întrevederii dintre Lord Halifax și d. Maiski, ambasadorul Sovietelor la Londra, afirma că guvernul sovietic își propune să rămână credincios politicii de neutralitate în conflictul în curs și că este gata să accepte propunerea engleză de a începe negocieri economice anglo-sovietice.

Dacă logica își pierde drepturile, în mijlocul atâtor contradicții, un fapt pare sigur: declarația dela Moscova va fi urmată de o propunere de pace către Puterile occidentale. Din punct de vedere politic ea este în sine o ofertă de pace. Din punct de vedere tehnic, juridic și diplomatic, ea ar urma să fie formulată în termeni și cu modalități precise și să fie transmisă prin intermediul unui Stat neutru, fie de însăși Uniunea Sovietelor, care și-a definit poziția de neutralitate; fie de Italia, care prin discursul Ducelui către fruntașii fasciști din Bologna a tras aceleași conclusii din situația creată în Polonia; fie de un alt Stat neutru, care și-ar oferi bunele oficii, deși ar fi greu de văzut, cum un asemenea Stat și-ar putea asuma, pe bazele cunoscute, o asemenea sarcină. Cu atât mai puțin și-ar putea lua o asemenea însărcinare Statele Unite, ale căror apeluri la pace n'au căpătat nici un răspuns în trecutul recent și care sunt semnatare ale pactului Kellogg, care scoate din lege războiul ca instrument de expansiune teritorială.

Cercurile politice răspunzătoare britanice și franceze n'au luat încă poziție față de declarația dela Moscova. Dar atitudinea lor față de eventualitatea unei propuneri concrete de pace, întemeiate pe declarația comună germano-sovietică, nu lasă margine pentru îndoială. Declarațiile d-lor Chamberlain și Daladier, făcute după ocuparea Poloniei de germani și după intervenția sovietică, sunt categorice: războiul va continua până la victoria finală.

Guvernele din Londra și Paris își vor defini probabil atitudinea, în cursul săptămânii viitoare.

Până atunci, presa engleză, ca și cea franceză, lasă să se prevadă limpede, care va fi această atitudine. Ea este unanimă în părerea că oferta de pace va fi respinsă și trebue respinsă. In editorialul său de Sâmbătă „Times" rezumă în termeni categorici, un punct de vedere, care pare a fi al întregei opinii publice britanice și franceze: „Ofensiva pă-

(Continuare in pag. 2-a)

Una dintre cele dintâi fotografii luate la Gdynia, după cucerirea orașului de către germani. Trupele germane înaintează de-alungul unei străzi, sub acoperirea mitralierelor

Contele Ciano a plecat la Berlin

Roma, 30 (Rador). — Agenția „Stefani" transmite:

Acceptând invitația ce i-a fost adresată de guvernul Reichului, contele Ciano, ministrul Afacerilor Străine, a plecat, Sâmbătă după amiază la ora 18, la Berlin.

Contele Ciano va sosi în capitala Germaniei, Duminică după amiază.

CONTELE CIANO

—xxo●oxx—

Guvern de continuitate

Declarațiile d-lui Const. Argetoianu, președintele consiliului de miniștri conțin în puține cuvinte caracteristica esențială a regimului actual și directivele de conducerea ale guvernării.

„Continuitate" este lozinca pe care o enunță noul prim ministru, o personalitate cu experiență care a învățat, pe teren, știința guvernării.

In primul rând, în ce privește politica externă, d-sa a precizat că vom păși și de aci înainte pe calea celei mai stricte neutralități dar, subliniază d-sa, „cine vrea pace în afară, trebue să o asigure și înăuntru" și de aceea d-sa face apel la toți românii „să lase, în aceste clipe, la o parte orice patimă personală sau ideologică, să se desfacă din orice legături inutile moștenite din trecut și să pue umăr la umăr în jurul Coroanei și al steagului Țării".

D-sa a subliniat de asemenea devotamentul către Tron și Țară arătat de minoritățile etnice cari locuesc la noi și a anunțat că guvernul va face tot ce îi stă în putință pentru a veni în ajutorul păturilor muncitoare dela țară și dela oraș.

De altfel în domeniul refacerii și consolidării noastre economice, noul prim-ministru d. Const. Argetoianu, în calitatea sa de președinte al consiliului superior economic, a aprofundat toate laturile vastei probleme și a alcătuit un plan de realizări imediate, plan depus guvernului în Iunie 1938 și despre care în discuția Senatului la Mesajul Tronului, conducătorul unor mari întreprinderi industriale, un economist de seamă, d. senator Ionel Marinescu spunea: „am putut să iau cunoștință de cuprinsul acestui anteproect de plan cincinal și v'o spun cu sufletul liniștit și cu convingere, că el alcătuește cel mai bun îndreptar al vieții noastre economice".

Acest plan care conține soluțiuni practice, precise imediate în materie de dezvoltare și valorificarea fiecărei categorii de producție, agricolă ori industrială, probleme de comunicație, de utilaj general, de credit etc. va fi desigur pus în aplicare spre a da o înviorare vieții economice, care nu se poate dezvolta în mod favorabil decât muncind în liniște, în ordine și cu disciplină așa cum recomandă tuturora omul de experiență căruia Suveranul i-a încredințat frânele guvernării.

—oxo❖oxo—

Partea de sud a Mării Nordului e plină de mine

Copenhaga, 30 (Rador). — *Numărul minelor plutitoare aflate în partea de sud a Mării Nordului a crescut atât de mult, încât autoritățile sunt în imposibilitate de a mai publica poziția fiecăreia din ele.*

In aceste condițiuni, ministerul marinei se mărginește să atragă atențiunea asupra primejdiei pe care o prezintă minele plutitoare în acea regiune.

SCRISORI DIN LONDRA

BLOCUSUL ECONOMIC

de AUGUR

In momentul de față, publicul nu se interesează decât de activitatea războinică. In schimb, experții se ocupă mai mult de acțiuni mai puțin spectaculoase, dar folositoare. Voim să vorbim mai ales de blocarea economică a Germaniei.

In războiul trecut, blocarea nu s'a desvoltat decât treptat și se poate spune că nu și-a luat adevăratul avânt decât abia la sfârșitul conflictului. Căci aceia cari o aplicau atunci procedau în mod empiric. Azi, situația e diferită. Cu experiența dobândită din 1914-1918, Londra și Parisul au studiat blocarea în cele mai mici amănunte.

Din nou blocarea economică a Germaniei este bazată pe puterea navală a Marei Britanii. După ce a înlăturat din mările libere ultimele rămășițe ale marinei comerciale inamice, flota de război are datoria să asigure marinei comerciale naționale libertatea navigației pe aceste mări și să împiedece cu orice preț ca transporturile maritime să fie folosite de neutri spre a aproviziona Germania.

Problema cuprinde necesitatea de a combate cu orice preț submarinele și alte vase distrugătoare ale comerțului. Mai cuprinde deasemenea menținerea cordoanelor de blocare, nu numai în împrejurimile Germaniei, ci și în ale țărilor neutre limitrofe cu țara inamică.

Aceste cordoane „sanitare" sunt stabilite în apropierea țării blocate, sau la distanță. Instruit, de experiența din 1914-1918, guvernul britanic a stabilit rețeaua supravegherii sale maritime. Grație puterii navale britanice, acțiunea blocării se întinde departe pe toate Oceanele.

Această supraveghere face ca puterile beligerante să intre în conflict cu statele neutre, cărora acest control sever nu are de loc darul de a le fi pe plac, căci nu numai că le răpește libertatea transacțiunilor comerciale, dar îi mai expune la o presiune care poate deveni periculoasă dinspre partea țării blocate. Această situație este foarte bine înțeleasă la Londra. Totuși, trebue să spunem că voința de a anihila pe inamic fiind totală, Marea Britanie nu poate să părăsească stăpânirea absolută a mărilor.

Că blocarea economică este o unealtă de primul ordin, o dovedește îndeajuns atitudinea Germaniei. Constatăm că abia a început războiul și guvernul german ia poziție împotriva blocusului nostru. Firește, că nu luăm în serios aceste amenințări de contra blocări. Nu cu câteva submarine sau avioane izolate se poate face o opoziție eficace acțiunii unei marine puternice. Dealtfel, conducătorii dela Berlin o

(Continuare in pagina 2-a)

O lună dela isbucnirea războiului

Operațiunile militare și tragedia Poloniei

de R. SEIȘANU

Se împlinește o lună de când a izbucnit războiul între Germania și Polonia, deoparte; între Germania și cele două mari puteri aliate din apus, Anglia și Franța, de altă parte.

Dacă pe frontul occidental războiul, în acest interval de timp, a fost static și a rămas în faza preliminară defensivă din cauza situației speciale ce a creat-o sistemul modern al liniilor fortificate Maginot și Siegfried, de-alungul frontierei franco-germane; pe frontul oriental el a fost dinamic și cu efecte totale și imediate de ordine militară și geopolitică.

Ofensiva armatelor germane, pe vastul teatru de operațiuni polon, s'a desfășurat fulgerător și a atins obiectivele urmărite în timpul cel mai scurt cu putință, grație superiorității forțelor și al unui plan bine conceput și executat, nu numai pe baza principiilor clasice și a doctrinei războiului modern, dar și pe informații exacte privitoare la situația forțelor adverse și a posibilităților lor de manevră și de rezistență în diferite ipoteze.

Războiul nu este numai o operă de strategie și de tactică militară, ci continuarea, ba chiar dezvoltarea unei acțiuni politice cu alte mijloace combinate, militare și diplomatice, care reclamă o cunoaștere aprofundată a raportului forțelor materiale, umane și morale.

In această chestiune, putem verifica acum unele informații și constatări ce s'au făcut, de specialiști, în ajunul războiului actual, privitoare la forțele Poloniei în raport cu cele ale Germaniei și Rusiei sovietice.

Intr'un studiu apărut în „Revue des Deux Mondes" din 15 Sept. 1939, sub titlul „Forțele Poloniei"—studiu scris de autor la 19 August 1939 — se examinează raportul forțelor numerice ale populațiunilor Germaniei și Poloniei, în funcțiune de lungimea și apărarea frontierelor celor două state și a efectivelor rezervelor lor; organizarea forțelor de uscat și aeriene; precum și posibilitățile proprii de apărare și de rezistență ale Poloniei.

Cu privire la potențialul demografic al Poloniei, iată ce a scris autorul acelui studiu:

„Se pot caracteriza condițiile demografice ale apărării Poloniei reprezentând ceeace se numește „presiunea militară și geografică", relativ la diversele sale frontiere. Este raportul între forțele numerice ale populațiunilor celor două state, considerat în funcție de lungimea frontierelor ce separă aceste state.

In ce privește Polonia, presiunea Germaniei se exprimă prin 2,3; aceea a Rusiei Sovietice, prin 5.

In timpul marelui război, presiunea analogă s'a tradus pentru Germania prin 5,4 și cu toate acestea Germanii au putut rezista mai mult timp.

Numai după defecțiunea Rusiei această presiune a căzut la 3,9. Rezultă din aceste comparații; că condițiile unui război eventual între Germania și Polonia nu se prezintă pentru cea din urmă, din punctul de vedere al populațiunilor celor două țări, în mod atât de nefavorabil, cum prea adeseaori se crede".

Apoi se adaugă, că Polonia dispune de 3 milioane și jumătate de rezerviști antrenați, la o populație de 35 milioane locuitori și din acest punct de vedere „ea egalizează efectivele rezervelor germane"; iar în caz de mobilizare generală „poate chema sub arme aproape șase milioane de oameni, din care o parte a fost supusă instrucției militare și restul a urmat pregătirea militară auxiliară în organizațiile speciale".

Polonia însă, odată angajată în război, în condițiile și cu rezultatele dezastruoase cunoscute, n'a putut trage foloasele ce se așteptau din potențialul său demografic.

In ce privește organizarea forțelor armate de uscat poloneze, autorul studiului publicat în „Revue des Deux Mondes" face următoarele constatări interesante:

„Azi, Polonia (adică în ajunul războiului cu Germania) dispune de cea mai importantă cavalerie din Europa. Elementul motorizat are un rol limitat; el nu intră în joc de cât totdeauna slab în eșalonul brigadelor.

Dacă Polonia n'a împins prea departe motorizarea armatei sale este din cauza condițiilor particulare ale teatrului său de operațiuni și în urma unei aprecieri prudente a valorei de luptă a unităților motorizate. O divizie blindată, obligată să se de-

(Continuare in pag. 2-a)

FILME

Fie ploae, fie vânt, vilegiaturista umblă la munte în costum de plajă. Iar când timpul e frumos, pune pe cel de bae.

— Ce ne facem? întreabă soții și mai ales părinții.

— Să nu-i dăm atenție. Dacă ar simți că ne interesăm de ea, ar jubila și ar continua. Când își va da seama că nimeni nu face caz de nudismul inoportum, va ceda și se va îmbrăca. Chestie de psihologie.

— Dar până atunci soțiile și copiii noștri vor îndura un spectacol inadmisibil și deplorabil. Asta nu se poate. La provocări trebue să se răspundă prompt și decisiv. Chestie de strategie.

— Cine însă și-ar putea lua această sarcină, când este axiomă dela Adam și Eva că pe femee nu trebue s'o atingi nici cu o floare?

— Eu! Și chiar acum! Iat-o!

După câteva minute, munții răsună de huiduelile vilegiaturistului înverșunat.

Nudul stopează Și începe să tremure ca un drot de somieră.

Publicul se răspândește aplaudând în gând.

Sesizat de reclamația plimbăreței desbrăcate, șeful de post ia declarațiile asistenților.

Și când reclamanta îl întreabă de rezultat, el i le pune sub ochii garnisiți cu gene suplimentare.

Un țipăt, și nudul era cât p'aci să leșine.

Toți arătau că pârâtul huiduise un câine turbat, apărut întâmplător, în acelaș moment cu vilegiaturista care se scălda în valurile munților.

Don José

PREȘEDINTELE MOSCICKI A DEMISIONAT

Paris, 30 (Rador). — Agenția „Havas" transmite următorul comunicat oficial al ambasadei polone:

Președintele Republicii Poloniei, profesorul Ignace Moscicki, și-a anunțat demisia pe ziua de 30 Septembrie 1939. In consecință, conform legii constituționale a Republicei Poloniei din 23 Aprilie 1935, d. Ladislas Raczkiewicz, fost președinte al Senatului, desemnat ca succesor eventual, prin ordonanța președintelui Republicii din 17 Septembrie 1939, dela Kuty, Polonia, promulgată cu formele cuvenite în numerile 214 și 217 ale monitorului oficial polonez (Monitor Polski) apărut la Paris la 29 Septembrie 1939, a asumat înaltele funcțiuni de președinte al Republicii Poloniei.

In virtutea art. 19 din legea constituțională polonă, d. Ladislas Raczkiewicz a depus jurământul în prezența ambasadorului Poloniei la Paris, d. J. Lukasiewicz, a comandantului-șef al armatei polone din Franța, general de divizie Ladislas Sikorski, a subsecretarului de Stat la Finanțe, colonelul Adam Koc, a șefului misiunii militare poloneze pe lângă cartierul general al armatei franceze, general Burhardt și a șefului cancelariei civile a președintelui Republicei, d. Stanislas Lepkowski.

Ceremonia s'a desfășurat la ambasada Poloniei din Paris în ziua de 30 Septembrie 1939.

(Amănunte în corpul ziarului)

Generalul von Brauchitsch, comandantul-șef al armatei germane (grupul din centru, al doilea din stânga) primește raportul lângă podul de peste Narew, lângă Pultusk

Ravagiile inundațiilor în provincia Hunan

Shanghai, 30 (Rador). — Peste 200.000 persoane au rămas fără adăpost din cauza inundațiilor provocate de ploi în provincia Hunan.

Capitala acestei provincii și regiunea din jurul ei sunt amenințate de un adevărat dezastru.

Mari porțiuni din șoseaua dintre Kunning și Burma sunt sub apă.

Locuitorii au fost obligați să se refugieze în arbori și în podurile caselor pentru a scăpa de puhoiul apelor.

Incendiu puternic pe un vapor

Londra, 30 (Rador). — *Un puternic incendiu a isbucnit Vineri pe bordul vaporului „Caldonia", care servește drept vas de antrenament și care este fostul transatlantic „Majestic", adică fostul vapor „Bismarck", construit de germani în 1913 la Hamburg.*

Pompierii au reușit să stingă focul către sfârșitul după amiezei, însă pagubele sunt foarte mari.

Cercurile oficiale declară că nu poate fi vorbă de un act de sabotare din partea inamicului.

Elveții își iau măsuri defensive la frontierele cu Italia și Germania